
RELACIÓ ENTRE NORMATIVA URBANÍSTICA I LEGISLACIÓ RECENT SOBRE RISCOS TECNOLÒGICS

JOAN AMENÓS ÀLAMO

Professor doctor titular de dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona

El present article estudia el paper en les decisions urbanístiques dels òrgans especialitzats en el control de riscos tecnològics. En els dos darrers anys s'han promulgat diverses normes per a regular-ho, que han de ser aplicades de forma complementària. En primer lloc, el supòsit més general és el que preveu que l'Administració urbanística reclamarà informes merament facultatius als òrgans especialitzats en risc tecnològic. Un segon cas es refereix als informes preceptius, que obliguen a conèixer l'opinió de determinats òrgans afectats o especialitzats. El tercer graó ja descriu els informes preceptius i vinculants. L'article analitza també la normativa relativa als establiments industrials que puguin produir accidents greus i examina els dictàmens vinculants de l'Agència Catalana de Seguretat Industrial. Finalment, s'examinen les possibilitats legals d'impugnació dels informes indicats i la seva consideració legal com a «acte de tràmit».

This article examines the role of urban planning decisions of specialized organs in the control of technological risks. In the past two years, several laws have been promulgated to regulate it and they must be applied in a complementary way. Firstly, the planning authority will claim for the informative reports to the departments specialized in technological risk. A second matter refers to the mandatory reports, which obliges us to know the opinion of certain affected or specialized organs. The third step describes the mandatory and binding reports. The article discusses the law related to industrial establishments that may cause serious accidents and examines the binding advice of the Agència Catalana de Seguretat Industrial. Finally, the study examines the legal possibilities to challenge the reports and its legal consideration as «proceeding steps».

1. EL PAPER EN LES DECISIONS URBANÍSTIQUES DELS ÒRGANS ESPECIALITZATS EN L'EXAMEN DEL RISC TECNOLÒGIC

El dret urbanístic i d'ordenació del territori manifesta un esperit panòptic, que «tot ho veu». El pla urbanístic situa en el territori, d'una forma més o menys precisa, totes les possibles activitats humanes.¹ Això permet solucionar les mancances del sistema legal tradicional de control dels riscos tecnològics. Aquest sistema consistia a admetre la instal·lació perillosa —amb certs requisits— dins del casc urbà o bé situar-la a una distància de seguretat quan la nocivitat era excessiva. No obstant això, era freqüent que el normal creixement de la ciutat convertís en paper mullat aquestes cauteles.

1. Sobre l'urbanisme com a disciplina d'organització de l'espai físic, es pot veure GIFREU (2008, p.177 i sq.).

El pla urbanístic s'alça, teòricament, com a tècnica que ha de superar aquestes imprevisions. El seu objectiu és la zonificació del territori. És a dir, decidir quines activitats es poden fer a cada sector i decidir, també, si són compatibles amb unes altres. Per exemple, si l'habitatge —que és l'ús, en general, més protegit— pot conviure amb altres usos. Es tracta de salvaguardar-lo de les activitats més perilloses, que haurien d'ubicar-se forçosament en àrees separades. De manera natural, per tant, la zonificació urbanística atorga especialitzacions d'usos a cada àmbit. Això pot generar la dispersió dels usos i de les activitats. Per aquesta raó, el discurs urbanístic dominant pretén afavorir un urbanisme compacte, que aglutini al màxim habitatge, treball i comerç i que eviti un increment desproporcionat de les despeses de transport. De tota manera, en la matèria que tractem (el risc tecnològic) és gairebé inevitable l'allunyament i l'especialització territorial.

En el marc del dret urbanístic podem distingir molt sumàriament dues grans classes de decisions. D'una banda, els plans urbanístics, que han estat qualificats, en general, com a normes reglamentàries. D'altra banda, les decisions concretes o actes administratius per a l'aplicació del Pla. Estem pensant, de forma principal, en les llicències urbanístiques.

En aquest terreny, el municipi hi té el paper principal, sense perjudici de l'àmbit propi de la comunitat autònoma (per exemple, amb l'aprovació definitiva del Pla general municipal d'ordenació, que és el Pla rellevant a l'efecte de classificació del sòl). Aquest escenari planteja un problema per al control de riscos tecnològics. En concret, quina seria la intervenció dels òrgans especialitzats en aquesta matèria quan es prenen decisions urbanístiques. Cal que les autoritats urbanístiques els demanin un informe? És vinculant aquesta actuació? Contestar aquestes qüestions és l'objectiu d'aquest treball. El tema està d'actualitat perquè, en els dos darrers anys, s'ha promulgat a Catalunya un important bloc de normativa en aquest terreny. En concret, podem citar les normes següents:

- Llei 12/2008, de 31 de juliol, de seguretat industrial (en endavant, LSI)
- Llei 9/2012, de 30 de juny, de política industrial (en endavant, LPI)
- Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats (en endavant, PACA)
- Llei 3/2010, de 18 de febrer, de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis (en endavant, LI)
- Resolució IRP/971/2010, de 31 de març, per la qual es dona publicitat als criteris per a l'elaboració dels informes referents al control de la implantació de nous elements vulnerables compatibles amb la gestió dels riscos de protecció civil.

2. ELS INFORMES MERAMENT FACULTATIUS

La primera i més elemental opció de l'Administració urbanística consisteix a dictar les normes i els actes administratius d'acord amb la informació de què ja

disposen. Aquesta és, per exemple, la regulació general que estipula la PACA,² quan regula l'informe urbanístic que ha d'acompanyar la sol·licitud de permís administratiu de qualsevol activitat susceptible de produir efectes sobre el medi ambient. El seu art. 17.1.d) exigeix que la sol·licitud d'autorització ambiental ha d'anar acompanyada, entre d'altres documents, de:

d) Informe urbanístic de l'ajuntament on s'ha d'ubicar l'activitat, establert per l'article 60, que acrediti la compatibilitat de l'activitat amb el planejament urbanístic, i la disponibilitat i la suficiència dels serveis públics que exigeixi l'activitat.

L'informe de compatibilitat urbanística és un requisit comú a les diverses formes d'intervencions de control administratiu ambiental. La seva regulació general apareix a l'article 60 de la PACA. Recollim tot seguit els tres primers apartats d'aquest article:

Informe urbanístic

1. L'informe urbanístic establert per aquesta llei s'ha de sol·licitar a l'ajuntament presentant la documentació fixada per reglament.

2. L'ajuntament ha de lliurar l'informe urbanístic, en el termini màxim d'un mes, amb el contingut que es determini per reglament. En el cas que no s'hagi lliurat en el termini indicat, qui sol·licita l'autorització ambiental ho pot justificar amb una còpia de la sol·licitud d'informe urbanístic i de la documentació presentada a l'ajuntament amb constància de la data de presentació, per a continuar la tramitació de l'expedient.

3. Si l'informe urbanístic és desfavorable, independentment del moment en què s'ha emès, sempre que s'hagi rebut abans que s'atorgués l'autorització ambiental, l'òrgan ambiental del departament competent en matèria de medi ambient ha de dictar una resolució que posi fi al procediment i arxivar les actuacions.

2. La PACA ha entrat en vigor l'11 juliol del present any i ha substituït la Llei 3/1998 d'intervenció integral de l'Administració ambiental. És una llei complexa, que estableix sis règims generals d'intervenció administrativa. Aquests règims reben els noms següents:

a) Autorització ambiental amb una declaració d'impacte ambiental: és el règim més exigent i s'aplica a les activitats que podríem considerar més perilloses per al medi i per a les persones. Aquestes activitats s'especifiquen als annexos I.1 i I.2 de la Llei.

b) Declaració d'impacte ambiental amb una declaració substantiva. Es tracta d'una nova categoria intermèdia concretada a l'annex I.3 de la Llei.

c) Llicència ambiental: es regula a l'annex II de la Llei, aquestes activitats poden ser sotmeses, en determinats casos, a un procés d'avaluació d'impacte ambiental (de fet, l'exigència d'impacte ambiental es determina als epígrafs corresponents de l'annex II de la Llei).

d) Règim de comunicació. És el mecanisme d'intervenció administrativa més suau. S'especifica a l'annex III. La llei precisa, al seu article 7.1.d) que «en cap cas les ordenances municipals no poden sotmetre al règim de llicència ambiental les activitats regulades per aquesta llei en el règim de comunicació. A més la llei permet que els ajuntaments puguin establir que algunes activitats de l'annex II situades en determinades zones urbanes, se sotmetin al règim de comunicació.

e) Règim d'intervenció ambiental d'activitats temporals, mòbils i d'investigació.

f) Règim d'intervenció ambiental en activitats de competència municipal sectorial. Això inclou el règim d'intervenció ambiental per als projectes d'equipaments i serveis de titularitat municipal.

A la regulació vista, per tant, no es preveuen informes complementaris preceptius. Aquest és, per cert, el criteri general que s'observa a la legislació de procediment administratiu. Així, l'art. 82 de la LRJPAC³ estipula el següent:

1. A efectos de la resolución del procedimiento, se solicitarán aquellos informes que sean preceptivos por disposiciones legales, y los que se juzguen necesarios para resolver, citándose el precepto que los exija o fundamentando, en su caso, la conveniencia de reclamarlos.

2. En la petición de informe se concretará el extremo o extremos acerca de los que se solicita.

És a dir, l'objectiu principal de la normativa és assegurar la celeritat del procediment. Cal justificar, per tant, per què se sol·licita un determinat informe.

A la legislació reguladora de la relació entre urbanisme i risc, s'observen diversos casos d'informes merament facultatius. Es tracta, per tant, d'informes que es mouen dins del criteri general, que ja hem avançat i que rebla l'art. 83.1 de la LRJPAC, segons el qual «salvo disposición expresa en contrario, los informes serán facultativos y no vinculantes».

Un exemple rellevant d'aquesta regla el trobem a l'art. 68 de la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil⁴ de Catalunya:

Article 68

Audiència prèvia

1. Les actuacions d'una administració que poden afectar les competències d'una altra en matèria de protecció civil requereixen audiència prèvia de l'administració afectada.

2. Si la naturalesa de l'actuació ho permet, l'audiència consisteix en la sol·licitud d'un informe previ, que no té valor vinculant, llevat que la legislació específica aplicable estableixi el contrari.

En aquesta línia, hem de citar l'art. 85 del Text refòs de la Llei d'urbanisme de Catalunya. Aquest precepte regula l'informe de les comissions territorials d'urbanisme en la tramitació del planejament urbanístic derivat d'aprovació municipal i comarcal. Estem, per tant, davant d'una actuació de tutela de l'Administració urbanística de la comunitat autònoma sobre els plans parcials i especials que han d'aprovar els municipis. Un dels continguts d'aquesta tutela és «la compatibilitat amb el risc preexistent, d'acord amb els indicadors dels riscos geològics i de protecció civil disponibles». En aquest punt cal dir, a més, que es tracta d'un motiu d'interès supramunicipal i, per tant, la posició de la comissió vincularà el municipi o la comarca.

3. Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. Sobre la protecció civil com a mecanisme de control dels riscos industrials, v. NEVADO-BATALLA MORENO (2000, pp. 56 i ss.).

En el cas indicat, la comissió podria sol·licitar informe de l'òrgan competent en matèria de protecció civil. Es tractaria d'un informe no vinculant. Ara bé, això no vol dir que sigui irrellevant. Al contrari, la seva importància deriva del fet que subministra motivació a l'òrgan competent —urbanístic— que ha de decidir. El seu pes real en la motivació de la resolució serà més gran en funció de la seva qualitat i profunditat. No podem oblidar que les decisions jurídiques són, en gran part, resolucions regides per un procés d'argumentació retòrica, on es mesclen, entre d'altres, criteris lògics i criteris de prestigi. Un informe defectuós pot tenir un efecte mínim. Un informe sòlid —malgrat no ser vinculant— elaborat per l'equip experimentat que integra un òrgan administratiu pot ser, *de facto*, determinant.

Aquesta necessitat de fonamentació sòlida, de claredat i de reforçament de l'autoritat de l'òrgan, ha portat a l'aprovació de la Resolució IRP/971/2010, per la qual es dóna publicitat als criteris per a l'elaboració dels informes referents al control de la implantació de nous elements vulnerables compatibles amb la gestió dels riscos de protecció civil. Aquesta resolució ha generat gran expectació, ja que suposa un esforç de sistematització dels criteris de protecció civil⁵ davant de tres tipus de riscos:

- a) risc químic en instal·lacions que manipulen substàncies perilloses i en el transport per carretera i ferrocarril;
- b) risc nuclear;
- c) risc d'inundacions.

Ens interessa especialment el primer supòsit. D'acord amb la mateixa resolució, els informes es pronuncien sobre «la viabilitat de les actuacions urbanístiques que suposen una modificació substancial del risc i, prioritàriament a les previsions de desenvolupament en sòl urbanitzable, en relació amb la gestió de les emergències col·lectives i, especialment, en relació amb l'assegurament de les capacitats de protecció per part dels organismes públics a la població i autoprotecció de la població en les emergències caracteritzades per ser sobtades i ràpides». El criteri de la norma és lloable, encara que no sempre és fàcil interpretar correctament el seu contingut. Sovint és complexa i difícil de llegir. En general, hem de dir que aquesta resolució utilitza com a criteri bàsic de seguretat la distància de les instal·lacions perilloses a les zones habitades o a establiments de concurrència pública.

La resolució que comentem, malgrat el seu rang, té un considerable relleu pràctic, ja que fa explícits els criteris que després es concretaran en els informes —facultatius o preceptius, vinculants o no vinculants— que emeten els òrgans

5. Encara que estem davant d'una norma jurídica correctament promulgada i publicada, el contingut ens recorda les normes tècniques que, malgrat que solen néixer al marge de l'ordenament, s'hi relacionen de diverses formes. En aquest cas, s'ha optat per la translació íntegra dels criteris elaborats prèviament pels tècnics de l'Administració pública. Sobre les normes tècniques, v. ESTEVE PARDO (1999, especialment, pp.153 i ss.).

competents en l'àmbit de protecció civil. En aquest aspecte, com hem dit abans, la regla general és que els informes sol·licitats als òrgans competents en matèria de protecció civil no tenen valor vinculant, llevat que la legislació específica aplicable estableixi el contrari.

3. ELS INFORMES PRECEPTIUS

Un nivell més intens en el paper dels informes en el procediment administratiu hem de situar-lo als informes preceptius. En la relació entre urbanisme i risc tecnològic trobem un interessant exemple «al revés». Ens referim a un informe preceptiu elaborat per l'Administració urbanística en el procediment de presa de decisions de l'Administració especialitzada en el risc. Es tracta, en concret, del pla territorial sectorial de l'activitat industrial, previst per la Llei 9/2009, de política industrial. Aquesta llei efectua una consideració més àmplia de l'activitat industrial, no centrada únicament en la generació de riscos. El seu article 8 es dedica a la implantació territorial de l'activitat industrial. El seu apartat 1 estableix que «les activitats industrials a Catalunya s'han de portar a terme en el marc d'un desenvolupament sostenible i d'una utilització racional dels recursos, promovent l'equilibri territorial». Aquest equilibri territorial, que tot seguit examinarem, ha de partir, però, del principi de llibertat d'establiment i exercici que reconeix l'article 7 de la mateixa llei i que és, avui, una exigència de la normativa europea a partir de la Directiva de serveis.

El principal instrument de previsió de la instal·lació d'activitats industrials és el pla territorial sectorial que ha d'aprovar el Govern i que es regula als articles 8.2 i 8.3. Les seves característiques principals són les següents:

- a) ha de ser elaborat pel departament competent en matèria d'indústria, en col·laboració amb els departaments amb competències sectorials relacionades;
- b) el departament competent en matèria de política territorial emetrà un informe preceptiu;
- c) l'aprovació del pla territorial sectorial correspon al Govern;
- d) el pla territorial sectorial coordina els recursos i les estructures tecnològiques i de promoció empresarial, els parcs científics, polígons industrials i centres tecnològics i viviers d'empreses; inclou una estimació de les necessitats dels dèficits i dels desequilibris, i quantifica les necessitats de sostre per als espais on es duen a terme les diverses activitats industrials.

La relació entre planificació urbanística i política industrial és, segons aquesta llei, de plena coordinació. Els requeriments de l'activitat industrial s'integren en el pla urbanístic. L'instrument en el qual es confia principalment és el pla territorial sectorial en matèria d'indústria.

4. ELS INFORMES PRECEPTIUS I VINCULANTS. EL CAS DELS ESTABLIMENTS QUE PODEN GENERAR ACCIDENTS GREUS

El grau suprem d'atribució a l'informe extern d'un paper determinant és l'assignació del caràcter preceptiu i vinculant. És aquí on trobem un interessant exemple d'assignació als òrgans especialitzats en el risc tecnològic de la funció d'emetre un informe preceptiu i vinculant en procediments urbanístics. Es tracta de la normativa que afecta els establiments industrials que puguin produir accidents greus.⁶ El punt de partida en aquest cas és, també, el pla urbanístic. En efecte, l'art.12.2 del Decret estatal 948/2005, de modificació del Reial decret 1254/1999 ho indica de la forma següent:

2. Las políticas de asignación o utilización del suelo y otras políticas pertinentes, y los procedimientos de aplicación de dichas políticas, tendrán en cuenta la necesidad, a largo plazo, de mantener las distancias adecuadas entre, por una parte, los establecimientos previstos en este real decreto y, por otra, las zonas de vivienda, los edificios y las zonas frecuentadas por el público, los ejes importantes de transporte tanto como sea posible, las zonas recreativas y las zonas que presenten un interés natural particular de carácter especialmente sensible, así como la necesidad, en lo que respecta a los establecimientos existentes, de adoptar medidas técnicas complementarias de conformidad con el artículo 5, con el fin de no aumentar los riesgos para las personas.⁷

Ara bé, simultàniament al tràmit d'informació pública dels plans urbanístics que permetin la implantació d'establiments industrials en què es poden produir accidents greus o que afectin els voltants d'establiments ja existents, s'ha de sol·licitar un informe a la Agència Catalana de Seguretat Industrial. Així ho reclama l'art. 7 de la LSI.

La preocupació principal d'aquesta llei pel que fa a la connexió entre urbanisme i activitat industrial gira al voltant de la seguretat dels establiments que poden produir accidents greus. L'article 7 de la LSI es dedica a la relació entre planejament urbanístic i prevenció de riscos industrials. Les seves regles principals són les següents. En primer lloc, el planejament urbanístic ha d'evitar que les zones

6. La normativa sobre accidents greus està constituïda per diverses normes. En l'àmbit estatal, hem d'assenyalar les següents:

-Reial decret 1254/1999, de 16 de juliol, pel qual s'aproven els riscos inherents als accidents greus en els quals intervinguin substàncies perilloses;

-Reial decret 1196/2003, de 19 de setembre, pel qual s'aprova la directriu bàsica de protecció civil per al control i planificació davant el risc d'accidents greus en què intervenen substàncies perilloses;

-Reial decret 948/2005, de 29 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 1254/1999, de 16 de juliol, pel qual s'aproven mesures de control dels riscos inherents als accidents greus en què intervinguin substàncies perilloses.

7. L'article 5 citat recull les obligacions de caràcter general dels industrials, que són principalment les d'adoptar les mesures de prevenció d'accidents greus i de limitació de les seves conseqüències, així com col·laborar amb l'Administració pública (especialment, amb motiu dels controls i inspeccions).

amb un risc industrial «superior a l'acceptable» siguin urbanitzades o s'hi edifiquin elements vulnerables, llevat del cas de les obres que tinguin per finalitat la prevenció d'aquest risc. La determinació de quan un risc és superior a l'acceptable ha estat atribuïda al Govern. És, per tant, una matèria reglamentària. No obstant això, el cert és que no ha estat desenvolupada directament i que, com veurem després, només trobem algunes normes supletòries que poden ajudar a omplir aquest buit. En segon lloc, l'ordenació de la implantació i distribució dels usos en el territori que faci el planejament urbanístic ha de respectar les distàncies de seguretat entre els establiments industrials en què es poden produir accidents greus i les zones d'habitatge permanent, les zones de concurrència pública, zones d'interès natural i els elements vulnerables. La determinació de les distàncies de seguretat també s'ha atribuït al Govern, que no ha fet ús d'aquesta habilitació. Les distàncies de seguretat constituïen la tècnica tradicional de protecció. Tanmateix, actualment subsumeixen dins del planejament. Aquesta és, també, la idea que s'aplica quan es tracta de la normativa d'establiments relatiu a accidents greus.

Ara bé, la legislació catalana ja havia establert que l'òrgan territorialment competent del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme emet un informe preceptiu i vinculant quan es tracta d'accidents greus.⁸

És idèntica la participació de l'Agència Catalana de Seguretat Industrial quan es tracta d'un procediment que ja no consisteix en l'aprovació d'un pla urbanístic, sinó en les autoritzacions per a la implantació de nous establiments industrials en què es poden produir accidents greus. També inclourem els supòsits en què aquests establiments sol·liciten la realització de canvis o modificacions substancials. En aquests casos, l'informe previ de l'Agència Catalana de Seguretat Industrial, té un caràcter preceptiu i vinculant.⁹

Aquesta darrera precisió també es recull als arts. 60.4 i 60.5 de la PACA, que regulen l'informe urbanístic per als permisos d'instal·lació d'establiments que poden generar accidents greus:

4. En els casos d'activitats subjectes a la legislació d'accidents greus o que tenen algunes de les substàncies químiques o categoria de substàncies tòxiques o molt tòxiques incloses en aquesta legislació d'accidents greus, de conformitat amb els llistats que estableix la normativa de seguretat industrial, la sol·licitud ha de contenir la informació que determini aquesta legislació.

5. En el cas de l'article 60.4, l'ajuntament ha de demanar un informe al departament competent en matèria de seguretat industrial. Aquest informe, que ha d'acompanyar l'informe urbanístic, s'ha d'emetre en un termini màxim de quinze dies.

8. Decret 174/2001, del 26 de juny, pel qual es regula l'aplicació a Catalunya del Reial decret 1254/1999, de 16 de juliol, de mesures de control dels riscos inherents als accidents greus en els quals intervinguin substàncies perilloses. Els articles que preveuen aquest informe vinculant són el 7 i el 10.

9. En el mateix sentit, art. 7 del Decret 174/2001, del 26 de juny, pel qual es regula l'aplicació a Catalunya del Reial decret 1254/1999, de 16 de juliol, de mesures de control dels riscos inherents als accidents greus en els quals intervinguin substàncies perilloses.

5. TERMINIS I IMPUGNACIÓ DELS INFORMES

A l'últim, ens interessa assenyalar dues regles importants per a l'Administració i per als administrats en relació als informes. En primer lloc, el termini d'emissió. Acabem de veure que l'informe del departament competent en matèria de seguretat industrial que ha d'acompanyar l'informe urbanístic s'ha d'emetre en quinze dies. Ara bé, les regles generals són diferents. Apareixen, en concret, als arts. 83.2 i 83.3 de la LRJPAC:

2. Los informes serán evacuados en el plazo de diez días, salvo que una disposición o el cumplimiento del resto de los plazos del procedimiento permita o exija otro plazo mayor o menor.

3. De no emitirse el informe en el plazo señalado, y sin perjuicio de la responsabilidad en que incurra el responsable de la demora, se podrán proseguir las actuaciones cualquiera que sea el carácter del informe solicitado, excepto en los supuestos de informes preceptivos que sean determinantes para la resolución del procedimiento, en cuyo caso se podrá interrumpir el plazo de los trámites sucesivos.

Una segona qüestió important és la impugnació de l'informe.¹⁰ El recurs administratiu només és admissible contra la resolució definitiva, que tanca el procediment. Però la Llei permet la impugnació dels actes de tràmit (i l'informe ho és, evidentment) «si estos últimos deciden directa o indirectamente el fondo del asunto, determinan la imposibilidad de continuar el procedimiento, producen indefensión o perjuicio irreparable a derechos e intereses legítimos.» (art. 107.1 LRJPAC). Aquest seria justament el cas dels informes vinculants.

A la resta de casos, l'oposició als actes de tràmit «podrá alegarse por los interesados para su consideración en la resolución que ponga fin al procedimiento.» (art. 107.1 LRJPAC). En aquest aspecte, és rellevant el primer incís de l'art. 79.2 de la LRJPAC, segons el qual les parts interessades podran en tot moment al·legar els defectes de tramitació i els que suposin paralització, infracció dels terminis assenyalats o l'omissió de tràmits que es poden esmenar abans de la regulació definitiva de l'assumpte.

BIBLIOGRAFIA

GARCÍA-TREVIJANO GARNICA, J.A. *La impugnación de los actos administrativos de trámite*. Madrid: Montecorvo, SA., 1993.

NEVADO-BATALLA MORENO, P.T. *La intervención administrativa en la industria: seguridad y control*. Granada: Comares, 2000.

10. Un treball clàssic en matèria d'impugnació d'actes administratius de tràmit segueix essent GARCÍA-TREVIJANO GARNICA (1993).

GIFREU FONT, J. «El planeamiento urbanístico». A: TRAYTER, J.M. (dir.) *Comentarios a la Ley de Urbanismo de Cataluña*. Navarra: Thomson-Aranzadi, 2008.

ESTEVE PARDO, J. *Técnica, riesgo y derecho. Tratamiento del riesgo tecnológico en el derecho ambiental*. Barcelona: Ariel, 1999.